

Oslo kommune Kontrollutvalget

KONTROLLUTVALGETS ÅRSMELDING 2014

1. INNLEDNING

I samsvar med kontrollutvalgets reglement § 3 nr. 4 avgir kontrollutvalget årsmelding om sin virksomhet i 2014 til bystyret. Meldingen gir en oversikt over utvalgets medlemmer, ansvar, møter og viktige saker i perioden.

Meldingen er satt opp etter samme mønster som bystyrekomiteenes årsberetninger. Følgende faste punkter i bystyrekomiteenes årsberetninger er imidlertid ikke med i denne meldingen:

Tilsyn og kontroll: Kontrollutvalget er et tilsynsorgan, og nesten alle saker som behandles i kontrollutvalget er utøvelse av tilsyn.

Regnskap: Kontrollutvalgets budsjett og regnskap føres på kap. 109 og avlegges på samme måte som øvrige virksomheter på bystyresiden. Regnskap med tilhørende beretning behandles som egen sak i kontrollutvalget.

2. MEDLEMMER OG VARAMEDLEMMER

I 2014 har kontrollutvalget bestått av:

Medlemmer:

Frode Jacobsen (A), leder
Anne H. Rygg (H), nestleder
Karin Espeland (H)
Ivar Glomstein (H)
Khalid Mahmood (A)
Knut Frigaard (F)
Jan-Bendix Byhring (SV)
Anne Marstein (V)
Gudmund A. Dalsbø (R)
Haakon Brænden (KrF)
Jarle Fagerheim (MDG)

Varamedlemmer:

Brit Andreassen (H)
Else Marie Brodshaug (H)
Eivind Heløe (H)
Kari Kjenndalen (A)
Janne Svegården (A)
Brage Baklien (F)
Olav A. Røssaak (V)
Morten Elster (R)
Bente Groven-Syversen (KrF)
Astrid Bjerke (SV)
Lillian Bredal Eriksen (MDG)

3. ANSVARSOMRÅDE

Kontrollutvalgets ansvar og oppgaver er regulert i kommuneloven § 77 og i forskrift om kontrollutvalg fastsatt av Kommunaldepartementet 15.06.2004.

Bystyret vedtok reglement for kontrollutvalget i sitt møte 16.02.2005 sak 59.

Kontrollutvalget forestår på vegne av bystyret tilsyn med forvaltningen i kommunen og har ansvar for å påse at:

- kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte (regnskapsrevisjon),
- det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra bystyrets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon),
- det føres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper m.m. (selskapskontroll).

4. MØTER

I 2014 har utvalget hatt 12 møter og behandlet 99 saker.

Møtene i kontrollutvalget er åpne. Sakskart, saksdokumenter og protokoller legges løpende ut på utvalgets hjemmeside:

www.bystyret.oslo.kommune/kontrollutvalget

5. SAKER

5.1 REGNSKAPER OG ÅRSBERETNINGER

5.1.1 Bykasseregnskapet

Kontrollutvalget vedtok i møte 29.04.2014 merknader til bystyret om bykasseregnskapet og byrådets beretning for 2013. Utvalget viste bl.a. igjen til den planlagte, sterke gjeldsøkningen og de økte pensjonsutgiftene, herunder akkumulert premieavvik. Den sterke befolkningsveksten medfører på kort sikt ikke tilsvarende økte skatteinntekter.

Utvalget merket seg at kommunens virksomheter i stor grad har mindreforbruk innenfor 5%-regelen som er en indikasjon på god budsjettstyring. Bydel Søndre Nordstrand hadde imidlertid igjen et svært stort merforbruk.

For øvrig pekte utvalget på svak intern kontroll med tilganger til en rekke av kommunens IKT-systemer og usikkerhet om kommunen fortsatt vil få momskompensasjon for boliger tilrettelagt for helse- og sosialformål.

5.1.2 Foretakenes regnskaper

Kontrollutvalget har behandlet 2013-regnskapene for de kommunale foretakene:

- Omsorg Oslo KF
- Oslo Havn KF
- Karea Oslo KF
- Boligbygg Oslo KF
- Undervisningsbygg Oslo KF
- Omsorgsbygg Oslo KF

5.1.3 Skatteregnskapet

Kontrollutvalget har behandlet skatteregnskapet for 2013.

5.2 FORVALTNINGSREVISJON OG SELSKAPSKONTROLL

Planer for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll med overordnede prioriteringer ble i samsvar med forskrift om kontrollutvalg vedtatt av bystyret 13.06.2012. De enkelte undersøkelser planlegges i et nært samarbeid mellom kontrollutvalget og Kommune-revisjonen og i tillegg fattes det i noen tilfelle vedtak i bystyret/bystyrekomiteene om forvaltningsrevisjoner. Kommunerevisjonen fremmer forslag til undersøkelser hvert halvår til kontrollutvalget.

Alle forvaltningsrevisjonsrapporter behandles i kontrollutvalget og sendes videre til bystyret/ aktuell bystyrekomite.

Kommunerevisjonens nummererte rapporter omhandler i all hovedsak forvaltningsrevisjon og selskapskontroll, men enkelte rapporter er oppsummeringer av undersøkelser som primært er gjennomført som ledd i regnskapsrevisjonen. Kontrollutvalget har i 2014 behandlet følgende rapporter:

Rapport	Tema	Kontrollutvalgets behandling
18/2013	Eierskapskontroll i Oslo Vei AS	Kontrollutvalget fattet et omfattende vedtak om en rekke forhold i selskapet og eierstyringen. Saken ble sendt bystyret.
1/2014	Behandling av søknader om sykehjemsplass	Kontrollutvalget merket seg at behandlingen av søknader om sykehjemsplass i de to bydelene var tilfredsstillende på de fleste av de undersøkte områdene. Samtidig var det enkelte mangler eller forbedringsområder. Saken ble sendt helse- og sosialkomiteen.
2/2014	Saksbehandlingstid i pedagogisk-psykologisk tjeneste	Kontrollutvalget merket seg at PPT har hatt en meget betydelig nedgang i sin samlede saksbehandlingstid de siste årene. Undersøkelsen tydet likevel på at en del saker ikke ble behandlet uten ugrunnet opphold. Saken ble sendt kultur- og utdanningskomiteen.
3/2014	Ulike undersøkelser i regnskapsrevisjonen – Samlerapport 2013	Kontrollutvalget tok rapporten til orientering.
4/2014	Kommunale boliger – forebygging av	Kontrollutvalget merker seg at Boligbyggs rutiner og praksis la til rette for at 13 av Oslo kommunes 15 bydeler ble varslet om manglende husleiebetaling, herunder de to bydelene som er undersøkt nærmere. Videre tyder undersøkelsen

	utkastelser	<p>på at foretaket avventet å framsette begjæring om utkastelse i minimum 14 dager, slik at bydelene ble gitt anledning til å følge opp leietakerne med sikte på å forhindre begjæringer om utkastelse. Undersøkelsen tyder imidlertid på at de to bydelenes involvering var begrenset på dette stadiet. Bydelenes oppfølging ble intensivert etter at bydelene senere mottok varsel om utkastelse.</p> <p>Saken ble sendt helse- og sosialkomiteen.</p>
5/2014	Intern kontroll i og rundt enkelte IT-systemer – Samlerapport 2013	Kontrollutvalget tok rapporten til orientering.
6/2014	Eierskapskontroll i Oslo Pensjonsforsikring AS 2011–2013	<p>Rapporten viste at eierskapsutøvelsen i hovedsak ble gjennomført i samsvar med krav i aksjeloven, bystyrets vedtak og forutsetninger i perioden 2011–2013. Kontrollutvalget merker seg at Byrådsavdeling for finans ville endre vedtektene i tråd med forsikringsvirksomhetsloven og vurdere mer eksplisitte og kvantifiserbare mål for selskapet.</p> <p>Saken ble sendt finanskomiteen.</p>
7/2014	Oslo kommunes overordnede risiko- og sårbarhetsanalyse	<p>Kontrollutvalget merket seg at Beredskapsetaten hadde kartlagt, systematisert og vurdert sannsynligheten for og konsekvenser av en rekke uønskede hendelser som kan inntreffe i kommunen. Utvalget merket seg videre Kommunerevisjonens bemerkninger om mangler i dokumentasjonen av arbeidet med ROS-analysen og at informasjonsgrunnlaget som risiko- og sårbarhetsvurderingen bygger på, burde framgå klarere.</p> <p>orientering.</p> <p>Saken ble sendt samferdsels- og miljøkomiteen.</p>
8/2014	Kvalitet og effektivitet i byggesaksbehandlingen	<p>Kontrollutvalget merket seg at Plan- og bygningssetaten hadde etablert systemer og en praksis som langt på vei var egnet til å sikre kvalitet i byggesaksbehandlingen. Utvalget merket seg samtidig at undersøkelsen viste at etatens praksis ikke var helt i tråd med regelverket på flere områder som kunne påvirke effektiviteten. Utvalget understreket spesielt viktigheten av bedre informasjon til søkerne om henholdsvis etatens og søkerens ansvar og oppgaver i byggesaksbehandlingen.</p> <p>Saken ble sendt byutviklingskomiteen.</p>
9/2014	Gjennomføring av spesialundervisning – Ammerud skole og Bekkelaget skole	<p>Kontrollutvalget merket seg at spesialundervisning ved Bekkelaget skole i stor grad var i tråd med vedtak. Utvalget påpekte at Ammerud skole må iverksette tiltak som sikrer at spesialundervisningen gjennomføres i tråd med vedtak.</p> <p>Saken ble sendt kultur- og utdanningskomiteen.</p>
10/2014	Bevaringsverdig på Gul liste – saksbehandling og konsekvenser	<p>Kontrollutvalget merket seg at Byantikvaren i hovedsak hadde en tilfredsstillende saksbehandling. Samtidig var det noen svakheter ved etatens internkontroll ved oppføringer og strykninger på Gul liste og ved den rådgivende byggesaksbehandlingen.</p> <p>Saken ble sendt byutviklingskomiteen.</p>
11/2014	Planlegging og gjennomføring av investeringer i Oslo Havn KF	Kontrollutvalget merket seg at planlegging, styring og kontroll med investeringsvirksomheten i Oslo Havn KF på mange av de undersøkte områdene var i tråd med føringer som gjaldt i Oslo kommune, men at undersøkelsen også avdekket svakheter knyttet til økonomiske styringsrammer

		<p>og endringshåndtering.</p> <p>Saken ble sendt samferdsels- og miljøkomiteen.</p>
12/2014	Eierskapskontroll i Fjellinjen AS 2011–2013	<p>Rapporten viste at eierskapsutøvelsen i selskapet i hovedsak ble gjennomført i samsvar med krav i aksjeloven, bystyrets vedtak og forutsetninger og etablerte normer for god eierstyring.</p> <p>Saken ble sendt til samferdsels- og miljøkomiteen.</p>
13/2014	Kontroll og oppfølging av offentlig-privat samarbeid	<p>Kontrollutvalget merket seg at OPS-kontraktene inneholder en rekke bestemmelser av direkte betydning for kontroll og oppfølging av drift og vedlikehold og sanksjonsmuligheter ved feil og mangler i leveransene, samt at etablerte kontrollmuligheter som samarbeidsforum og eiendomsbesiktigelser hadde blitt benyttet. Utvalget merket seg også at det i rapporten var pekt på at Undervisningsbygg Oslo KF ikke hadde utarbeidet prosedyrebeskrivelser for kontroll og oppfølging av drift og vedlikehold med basis i OPS-kontraktene, og at det ble stilt spørsmål ved om de samlede kontrollmulighetene har blitt brukt tilstrekkelig systematisk og aktivt ved kontroll og oppfølging av OPS-kontraktene</p> <p>Saken ble sendt kultur- og utdanningskomiteen.</p>
14/2014	Bymiljøetatens behandling av drosjeløyvesaker	<p>Kontrollutvalget merket seg at Bymiljøetatens behandling av drosjeløyvesaker i stor grad var i samsvar med gjeldende regelverk. Kommunerevisjonen avdekket også noen mangler knyttet til blant annet ansiennitetsberegninger, innhenting av politiattest, samt etatens kontroll med og informasjonsinnhenting fra drosjesentralene og løyvehaverne. Utvalget understreket særlig viktigheten av at Bymiljøetaten løpende får informasjon fra politiet om løyvehavere som siktes for straffbare handlinger som kan få betydning for tillatelsen.</p> <p>Saken ble sendt samferdsels- og miljøkomiteen.</p>
15/2014	Ivaretagelse av barns rettigheter når barneverntjenesten kjøper hjelpetiltak	<p>Kontrollutvalget merket seg at bydelene Bjerke og Søndre Nordstrand langt på vei syntes å ha rutiner og praksis som la til rette for ivaretagelse av hensynet til barnas beste og barns medvirkning ved hjelpetiltak kjøpt av private leverandører. Samtidig merket utvalget seg at de to bydelene ikke hadde dokumentert sin vurdering av barnas beste ved kjøp av hjelpetiltak og barns medvirkning i forbindelse med utarbeiding og evaluering av tiltaksplaner i flere saker.</p> <p>Saken ble sendt helse- og sosialkomiteen.</p>
16/2014	Kvalitetslosen – en undersøkelse av avviksbehandlingen ved Lilleborg sykehjem og Ryenhjemmet	<p>Kontrollutvalget konstaterte at det ble meldt og behandlet avvik i Kvalitetslosen ved de to sykehjemmene, men at det syntes å være en klar underrapportering. Rapporten viser blant annet at det manglet en omforent forståelse av hva som skulle meldes som avvik, og at det var svakheter ved ledelsens behandling av avviksmeldingene og ledelsens systematiske vurdering av mønstre i meldingene. Svakheterne gjorde at sykehjemmene ikke hadde et tilfredsstillende grunnlag for læring av feil og uønskede hendelser. Utvalget var opptatt av at det iverksettes tiltak for å sikre at alle ansatte får tilstrekkelig opplæring, og at det etableres en felles forståelse av hva som skal meldes som avvik.</p> <p>Utvalget stilte spørsmål ved om Kvalitetslosen benyttes på en hensiktsmessig måte og ba Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester og Sykehjemsetaten vurdere behov for forenkling når ny anskaffelse av kvalitetssystem gjennomføres i 2015. Utvalget pekte særskilt på at det må legges til rette for en langt bedre meldekultur for å oppnå læring og forbedring.</p> <p>Saken ble sendt bystyret.</p>

17/2014	Forebygging og behandling av underernæring hos hjemmeboende eldre i Bydel Frogner	Kontrollutvalget så alvorlig på at bestillerkontoret og de undersøkte hjemmetjenestedistriktene i bydelen ikke hadde tilstrekkelige rutiner, systemer og praksis for å forebygge og behandle underernæring hos pasienter med vedtak om hjemmesykepleie i undersøkelsesperioden. Utvalget merket seg samtidig at de undersøkte enhetene hadde eller ville ta i bruk anbefalte verktøy for blant annet å kartlegge ernæringsstatus. Saken ble sendt helse- og sosialkomiteen.
18/2014	Ny driftsavtale IKT – kontroll og oppfølging	Kontrollutvalget så positivt på at den inngåtte driftsavtalen la til rette for kontroll og oppfølging av tilgjengeligheten i IKT-systemene, samt at Utviklings- og kompetanseetaten hadde iverksatt en rekke relevante tiltak for å kontrollere og følge opp avtalens krav til tilgjengelighet. Saken ble sendt finanskomiteen.
19/2014	Informasjons-sikkerhet i Sporveien Oslo AS	Kontrollutvalget så alvorlig på de avdekkede mangler og svakheter i selskapets informasjonssikkerhet. Saken ble sendt samferdsels- og miljøkomiteen.

Kommunerevisjonens rapporter legges fortløpende ut på kontrollutvalgets og Kommunerevisjonens hjemmesider.

Kommunerevisjonen gjennomfører rutinemessig oppfølging av tiltak som gjennomføres etter tidligere forvaltningsrevisjoner og i noen tilfelle også etter særskilt vedtak i kontrollutvalget og bystyret/bystyrekomiteene. Slike oppfølgingsundersøkelser inngår vanligvis ikke i rapportserien. I 2014 har kontrollutvalget behandlet 13 oppfølgingsundersøkelser og andre saker knyttet til oppfølging av tidligere forvaltningsrevisjoner.

I tillegg til forvaltningsrevisjoner og tilhørende oppfølgingsundersøkelser behandler kontrollutvalget også mindre rapporter fra Kommunerevisjonen, herunder en oversikt over Oslo kommunes saker i Klagenemnda for offentlige anskaffelser (KOFA).

5.3 ØKONOMISKE UREGELMESSIGHETER OG MISLIGHETER

Kontrollutvalget behandler saker om økonomiske uregelmessigheter og misligheter som innberettes av Kommunerevisjonen etter revisjonsforskriften § 3, siste ledd. Nedenstående tabell viser antall såkalte endelige innberetninger som er behandlet av kontrollutvalget de siste årene:

2014	2013	2012	2011	2010	2009
10	9	10	8	6	6

I noen saker av denne type legges det også fram foreløpige innberetninger. Kommunerevisjonen utarbeider årlig en oversikt over mislighetssakene som etter behandling i kontrollutvalget sendes finanskomiteen til orientering.

5.4 ANDRE SAKER

I samsvar med reglementet for frivillig registrering av økonomiske interesser har kontrollutvalget behandlet rapport fra Bystyrets sekretariat om registrering, vedlikehold og bruk av det frivillige økonomiregisteret.

Kontrollutvalget har behandlet Kommunerevisjonens og kontrollutvalgets regnskaper og beretninger for 2013 og budsjettforslag for 2015.

Kontrollutvalget har behandlet sak om ekstern kvalitetskontroll av Kommunerevisjonens arbeid.

6. ARBEIDET I UTVALGET

Innkalling av byråder og administrative ledere

Etter kontrollutvalgets reglement kan byråder og andre i kommunen innkalles til utvalgets møter.

Ved behandling av bykasseregnskapet og byrådets beretning for 2013 møtte finansbyråden med medarbeidere.

Ved behandling av rapport om Oslo Vei møtte byråden for kultur og næring og kommuneadvokaten.

Ved behandlingen av sak om informasjonssikkerhet i Vann- og avløpsetaten møtte byråden for miljø og samferdsel og etatssjefen.

Møter i bystyret

Lederen eller nestlederen møter i bystyret ved behandling av saker fra utvalget.

Restanseliste for saker til oppfølging

Det framlegges to ganger årlig oversikt over kontrollutvalgets saker til oppfølging.

Pr. 31.12.2014 hadde kontrollutvalget sju saker til oppfølging.

Oslo kommunes kontrollutvalg, 14.01.2015

Reidar Enger
sekretariatsleder